

PCUS: la metamorfosi impossible

Per si de cas algú estava disposat a il·lusionar-se per una hipotèticament complexa però no impossible metamorfosi democràtica de l'aparell comunista soviètic, Alexander Iàkovlev, el pare de la *glàsnost*, ha esvaït qualsevol temptació d'ingènua confiança. Vint-i-quatre hores després del ple del comitè central del PCUS que va acceptar la reconversió socialdemòcrata proposada per Gorbaxov, Iàkovlev anunciava la seva dimissió com màxim conseller presidencial alhora que deixava anar una dràstica sentència: "No ha estat una votació important ni històrica", va dir Iàkovlev. "No han acceptat res. Han votat a favor del nou programa per no perdre el poder i per guanyar temps. Quan l'últim congrés van fer el mateix: van votar unes normes que després s'han negat a aplicar".

Les sentències de Iàkovlev, que manté la seva militància al PCUS com "un acte formal... a l'espera d'esdeveniments" és un toc d'alarma per a Mikhaïl Gorbaxov en el seu últim intent de transformar el comunisme totalitari en socialdemocràcia. Gor-

batxov sap que en el congrés extraordinari previst per a final d'any l'enfrontament serà inevitable però ell encara confia a guanyar-lo. Això és el que es proposava evitar i aconseguir Gorbaxov: evitar, primer de tot, una escissió escandalosa, barroera i caòtica que abocaria a la marginalitat els dos partits que en resultessin. Tant als reformistes com als conservadors. És el cas d'Hongria, de Polònia i d'Alemanya.

Però també vol evitar, Gorbaxov, que en el partit renovat i sota les noves sigles s'hi quedin tants buròcrates i immobilistes que arriben a fer impresentable el projecte de metamorfosi. Tan impresentable per no sobrepassar el sostre electoral del 20 per 100.

El que voldria Gorbaxov és que els stalinistes i els més conservadors marxessin del partit en el congrés extraordinari i només s'hi quedessin els reformistes i, en tot cas, els conservadors més predisposats a reciclar-se. Tots plegats, sota una nova estructura i sigles socialdemòcrates i mantenint la titularitat —la propietat— sobre els immensos béns del PCUS, del que durant 73 anys ha estat el partit-estat. Alehores Gorbaxov tindria les mans lliures per acostar-se al Moviment per la Reforma Democràtica d'Eduard Xevardnadze i crear un gran bloc de centre-esquerra amb el qual guanyar les eleccions. Unes eleccions pactades també amb Borís Ieltsin. No es agosarat dir que el cap de Gorbaxov barrina una cohabitació ideal: ell mateix, president de l'URSS i Ieltsin vice-president o primer ministre. La síntesi ideal: la del prestigi internacional amb el populisme carismàtic. A la dreta d'aquest gran bloc de centre-esquerra quedarien les restes de la coalició Rússia Democràtica que hauria de conformar-se a fer el paper de bloc de centre-dreta a l'estil occidental.

Però no és probable que els desitjos de Gorbaxov es facin realitat amb la facilitat que ell voldria. Al Congrés extraordinari

de la tardor els conservadors i els stalinistes faran tot el que podran per destituir-lo i, si cal, expulsar-lo. L'estrategia de l'aparell comunista és aconseguir la desbandada de Gorbaxov i dels reformistes i la continuïtat del PCUS com a partit-estat. I per aconseguir-ho no dubtaran a votar sí, a acceptar el nou programa i les noves sigles en el cas que no aconseguixin la destitució de Gorbaxov. I, com deia Iàkovlev, continuaran exercint el seu poder despòtic tot i que el partit serà formalment socialdemòcrata. Es *bunkeritzaran* i voldran mantenir el control de l'exèrcit, del KGB, del complex militar-industrial i de les granges agrícoles, passant per damunt d'eleccions, de parlaments i de lleis de lliure mercat. L'URSS té encara pendent un últim i inevitable enfrontament entre el poder de la dictadura que no vol morir i el de la democràcia que no acaba de nàixer.

Llibert Ferri

Jean Bertrand Aristide. ORIOL FERRAN

La justícia d'Haití ha condemnat a cadena perpètua el responsable dels grups paramilitars de l'ex-president **Jean-Claude Duvalier**. El condemnat, **Roger Lafontaut**, era el màxim dirigent dels *tontons macoutes* que van terroritzar la població haitiana fins l'arribada al poder de **Jean Bertrand Aristide**. Lafontaut ha estat acusat d'intentar un colp d'estat el passat mes de gener, els dies abans de la proclamació d'Aristide com a president del país. El colp anava contra la presidenta interina **Ertha Pascal Trouillot**.

ARXIU

Els serveis secrets britànics saben que les activitats del **Bank of Credit and Commerce International, BCCI**, servien per encobrir negocis il·legals de dictadors sud-americans i grups armats àrabs.

Malgrat això, i segons s'ha sabut ara, els britànics no van descobrir mai que un dels clients habituals de l'oficina londinenca del banc no era un altre que **Abú Nidal**. Fins i tot, en una ocasió la policia va acompanyar Nidal, que es feia dir Shakur Fahren, en un cotxe fins a l'aeroport, després que uns lladres li hagueren robat una cartera.